

Městská knihovna Trutnov

Výroční zpráva 2017

Nocování v pobočce knihovny v HSM

Trutnov, leden 2018

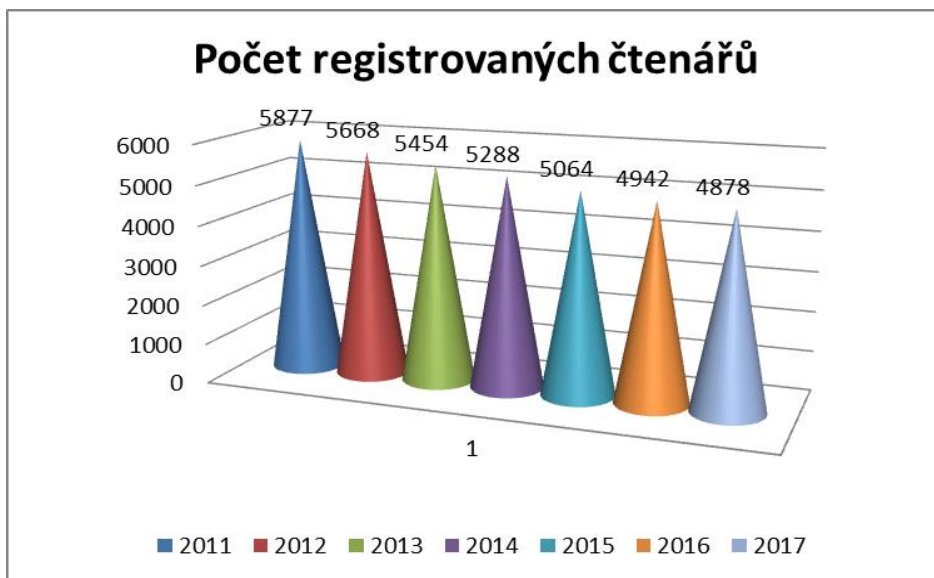
OBSAH

---

1) SLUŽBY	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 8 -
4) KNIHOVNÍ FONDY	- 11 -
5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY	- 13 -
6) PRACOVNÍCI	- 13 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	- 13 -

1) SLUŽBY

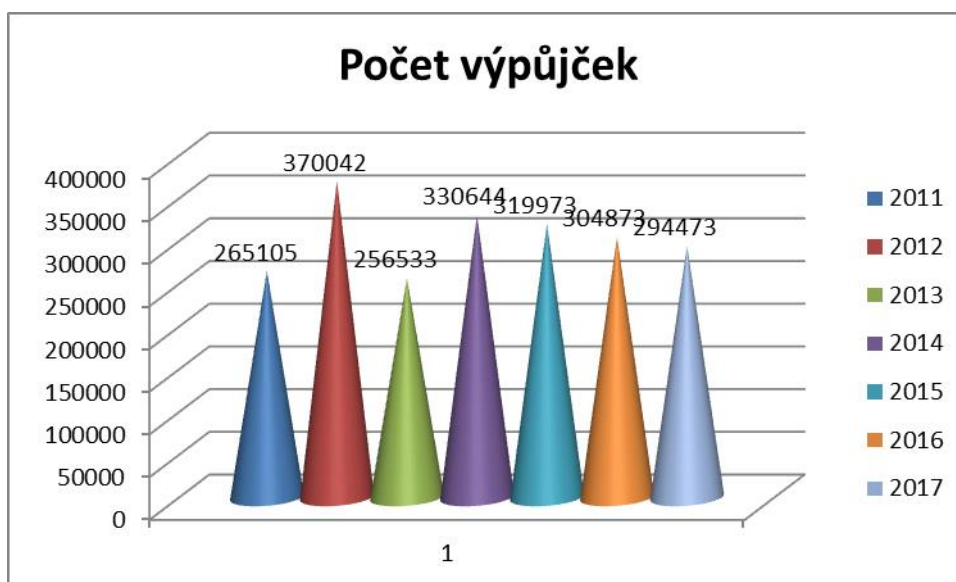
V roce 2017 bylo zaregistrováno 4 878 uživatelů, z toho 3 881 dospělý čtenář (80%) a 997 dětí do 15ti let (20%). Celkový počet registrovaných čtenářů od roku 2011 poklesl o 1000 registrovaných čtenářů, což je poměrně vysoké číslo.

V tomto roce využilo našich služeb 129283 uživatelé. Fyzicky navštívilo knihovnu 82100 osob. Z toho návštěvníků kulturních akcí 3 060 a vzdělávacích akcí – 1 456, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 2 708. Návštěvníků on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 47 183. Naše webové stránky navštívilo 58 121 osob.

Poskytli jsme celkem 294 473 dokumenty. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (27 639), krásné literatury (135 741), z naučné literatury pro děti (4 325), z krásné literatury pro děti (29 990), z výpůjček periodik (95 419), z kartografických dokumentů (26) a zvukových dokumentů (1 208), e-knih bylo vypůjčeno 125. Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 74 928 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 80 452.

Elektronické služby knihovny

Mezi tyto služby patří webová stránka knihovny (WWW.MKTRUTNOV.CZ) – tu navštívilo 58 121 uživatel - a elektronický katalog ([HTTPS://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/](https://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/)).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 3 528 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 1 565.

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 40 882 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 6 301.

Vstup do elektronického on-line katalogu také poskytujeme pomocí QR kódu, který je funkční pro chytré mobilní telefony.

Nabízíme také službu e-knihy. Do svých mobilních zařízení, notebooku nebo PC si naši čtenáři mohou stáhnout elektronické knihy. Nabízíme přes 3000 titulů beletrie a 3000 naučné literatury. V tomto roce se uskutečnilo 125 elektronických výpůjček.

Knihovna je validačním místem pro službu **MojeID**, je možné naše elektronické služby využívat i přihlášením se pomocí této služby.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy.

Knihovna má tyto funkční e-mailové adresy:

INFO@MKTRUTNOV.CZ a adresy oddělení DOSPELE@MKTRUTNOV.CZ, DETSKE@MKTRUTNOV.CZ,
MVS@MKTRUTNOV.CZ, STUOVNA@MKTRUTNOV.CZ, HSM@MKTRUTNOV.CZ,
PORICI@MKTRUTNOV.CZ .

I z těchto adres jsou zodpovídaný dotazy našich uživatelů (celkem bylo zodpovězeno 71 dotaz). Knihovna je také na <https://www.facebook.com/knihovnatrutnov/>, kde propaguje svoje akce.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme obdrželi 575 požadavků, z nichž bylo kladně vyřízeno celkem 568 žádanek. Z naší knihovny bylo vyžádáno 311 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 257 dokumentů.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin, pobočka v Bohuslavicích-Adamově 4 hodiny týdně.

Využívání elektronických služeb knihovny - SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby, oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům – se již stalo standartní službou pro čtenáře.

Jednou za měsíc navštěvují pracovnice knihovny obyvatele Domova pro seniory s nabídkou knih. Stejnou službu poskytují pracovnice pobočky v Horním Starém Městě. Donáškovou službu poskytujeme nepohyblivým či jinak postiženým seniorům. Na jejich telefonické zavolání o výměnu knih reagují pracovnice v co nejkratší době.

Od 1. do 30. listopadu měli naši uživatelé možnost vyplnit dotazník „Průzkum spokojenosti uživatelů knihovny“. Byl pro ně připraven jak v listinné podobě, tak i na webových stránkách knihovny nebo na Facebooku. Odevzdáno bylo 61 dotazníků. Z jednotlivých odpovědí vyplynulo, že většina respondentů navštěvuje knihovnu jedenkrát za čtrnáct dnů nebo jednou měsíčně. 68% respondentů navštěvuje pravidelně webovou stránku knihovny a 95% tazatelů využívá služeb knihovny pro svůj volný čas a 46% navštěvuje knihovnu za účelem studia. Nemají ani žádnou námitku k otvírací době knihovny. Z odpovědí na další otázku Jak jste spokojen/a se službami knihovny vyplývá, že pokud službu uživatel využívá, je s ní převážně spokojen. Dále jsme se ptali „Jak jste spokojeni s nabídkou fondu knihovny“ – zde se objevili již různorodější odpovědi – málo audioknih, e-knih nebo odborné literatury. K tomu pouze podotýkáme, že audioknihy jsou poskytovány od března tohoto roku a výběr e-knih nemůže knihovna nijak ovlivnit (je na poskytovateli služby). Vzhledem k zaměření knihovny nelze také očekávat, že bude nabízet odbornou literaturu v plné šíři. Kladně hodnocena byla otázka na dostupnost knihovny. I další otázka na webové stránky vyzněla ve prospěch knihovny, 70% respondentů se na stránkách knihovny orientuje bez problémů. Z odpovědí na další otázku „Jak jste spokojeni s prostory knihovny“ vyplývá, že by většina přála knihovně větší prostory, lepší sociální zázemí i lepší technické vybavení. 93% respondentů je však s celkovou úrovní služeb knihovny spokojená.

Závěr: Názory a připomínky uživatelů knihovny jsou pro knihovnu velmi důležité jak pro zkvalitňování stávajících služeb, tak i pro úvahy o těch nových. Výsledky průzkumu poslouží jako podklad při rozhodování o dalším rozvoji našich služeb.

---

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 54 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní).

1) Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Během roku bylo obslouženo 50 knihoven okresu. Metodických návštěv se uskutečnilo 54 a poskytnutých konzultací bylo 294. Konzultace se týkaly vyplňování žádostí o granty, konzultace ekonomického charakteru, katalogizace, přechod knihoven na MARC21, nová pravidla RDA, akvizice pro základní knihovny, dále poradenství ohledně využití souboru národních autorit a

záznamů v souborném katalogu ČR. Malým knihovnám je poskytována pomoc s aktualizací webových stránek.

Na webové stránce v oddílu Knihovny v regionu (oddíl zobrazen 792 krát) je uveřejněn link na webovou stránku dané knihovny. Dále jsou zde aktuální knihovnické informace a vzorové základní dokumenty. Katalog pro výměnné fondy byl využit knihovnami během roku k hledání žádaných dokumentů 944 krát.

2) Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

V roce jsme zpracovali 53 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu. K této činnosti používáme statistický program Stat-Excel, který umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu.

Naše knihovna a 6 městských knihoven je zapojeno do projektu benchmarking.

Na poradách jsou pracovnice knihoven seznamovány s výsledky a přepočtenými ukazateli statistického zjišťování. Dále jim byly připomenuty standardy – průzkum spokojenosti uživatelů (lze využít připravený dotazník na stránkách www.survio.com) a standard pro dobrý fond.

Malé knihovny jsou průběžně připravovány na nový standard pro dobrý fond.

3) Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pro knihovny okresu byly uskutečněny 2 porady (13. 3. a 19. 12.2017). Hlavními tématy byly výsledky roční statistiky, aktualizace CADRu. Přítomné byly informovány o vznikající příručce, týkající se nové směrnice na ochranu osobních údajů (GDPR).

V tomto roce proběhla v naší knihovně tato školení:

13. 3. – školení ke knihovnickému systému Tritius (15 knihovnic z profesionálních, neprofesionálních i odborných knihoven)

16. 5. – školení katalogizačních pravidel RDA (16 účastnic)

3. 10. – školení Facebook (10 knihovnic)

Školení RDA pro pracovníky městských knihoven

Školení k Facebooku

4) Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Podle plánu byly provedeny revize v knihovnách: Borovnice, Doubravice, Horní Maršov, Malé Svatoňovice, Mladé Buky a Janské Lázně. Celkem bylo zrevidováno 20 613 KJ. Ve všech revidovaných knihovnách byla zároveň provedena aktualizace knihovního fondu.

Na vyžádání knihovníků byla provedena aktualizace KF v knihovna Dolní Kalná, Kocbeře a Prosečné. Metodička a ředitelka byly účastny zahájení revize KF ve Rtyni v Podkrkonoší.

5) Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro 31 knihoven, které mají Clavius REKS a které si nakupují knihy do svého fondu, jsou dále zpracovávány záznamy v pověřené knihovně. Jednoduchý záznam knihoven obsahující buď ISBN, nebo název, autora a rok vydání knihy je zpracován podle pravidel RDA. Letos bylo zpracováno 897 záznamů.

6) Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

V letošním roce bylo poskytnuto 187 souborů s celkovým počtem 29 458 KJ. Díky prolongacím je mezi knihovnami rozpůjčeno 41 163 KJ. Knihovníci vrací knihy průběžně bez ohledu na datum půjčení, přičemž mají knihy ve svých knihovnách půjčené nejdéle po dobu dvou let. Výjimku tvoří novinky, povinná četba a knihy, které jsou žádány jinými knihovnami.

7) Servis automatizovaného knihovního systému

Servis poskytujeme všem knihovnám okresu, které používají knihovnický systém REKS a Clavius.

8) Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

- Aktualizace záznamů v Centrálním adresáři knihoven
  - Data vložená do CADRu byla aktualizována v měsíci březnu. Během roku jsou aktualizovány záznamy knihovně, kde došlo k nějakým změnám
- Vesnice roku
  - z našeho okresu se této soutěže zúčastnily obce Velký Vřešťov a Vilantice
- Nominace Knihovník Královéhradeckého kraje 2017
  - za náš region nebyl nominován žádný pracovník
- Katalogizační pravidla RDA

- 16. května bylo uskutečněno školení katalogizátorek městských a odborných knihoven (školní knihovna a knihovna KRNAPu)
- Aktualizace knihovnických fondů
  - ve všech knihovnách probíhá průběžná aktualizace fondů (např. velká aktualizace proběhla v knihovna Prosečné)
- Účast v Průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury
  - většina městských knihoven se tohoto průzkumu zúčastnila

V tomto roce jsme obdrželi finanční prostředky od zřizovatelů neprofesionálních knihoven na nákup dokumentů do výměnných souborů. Jednalo se o částku 136 tis. Kč.

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2017 jsme uskutečnili 177 kulturních a 78 vzdělávacích akcí. Každý měsíc jsme uspořádali 2 akce pro dospělé uživatele. Ostatní akce pořádají pracovnice oddělení pro děti. Dvakrát ročně se v prostorách čítárny uskuteční setkání pracovníků knihovny se seniory nad 80 let jako poděkování za věrnost knihovně.

Akcí se celkem zúčastnilo 4 516 uživatelů.

Výběr těch nejzajímavějších akcí:

- Národní parky USA - 1. část Jihozápad (cestopisná přednáška MUDr. Ladislava Hanouska)
- Život s vášní a čokoládou (přednáška Ing. Marcely Krčálové)
- Trénink paměti pro nejstarší čtenáře (beseda trenérky paměti II. stupně Stanislavy Benešové)
- Vietnam na kole (cestopisná přednáška Ing. Pavla Šnábla)
- Noc s Andersenem (nocování s hrdiny komiksového časopisu Čtyřlístek)
- Pasování prvňáčků na čtenáře

- Národní parky USA (další cestopisná přednáška MUDr. Ladislava Hanouska)

- **Naše kořeny (přednáška o sestavování rodokmenů – Blanka Lednická)**

- **Trénink paměti pro nejstarší čtenáře (další beseda trenérky paměti Stanislavy Benešové)**

- **Počátky lokální železniční dopravy v severovýchodních Čechách (přednáška Mgr. Pavla Blatníka)**

- **Komiksový workshop s výtvarníkem a scénáristou Danielem Vydrou**

- **Básničky z máminy kapsičky (křest knihy Anežky Šoubové)**

- **Japonsko (cestopisná přednáška Jaroslava Bendy)**

- **Vzpomínky kapelníka (křest knihy Josefa Vlka)**

- **Tvůrci jak je neznáte (přednáška Mgr. Aleny Křivské)**
- **Podzimní nocování s Harry Potterem**

Mimo tyto akce uskutečňují pracovníce oddělení pro děti každoměsíční setkání klubu Povídalci a klubu Dráček. Klub Povídalci je určen pro maminky nebo tatínky na mateřské dovolené a jejich batolata. Klub Dráček je určen již pro starší děti do 12 let. Vždy je zaměřen na nějaké téma a jeho součástí jsou i výtvarné dílny.

Klubík Povídalci

Klub Dráček

Úspěšně se rozvíjí spolupráce se základními školami. Základní školy (ZŠ Kpt. Jaroše, ZŠ Náchodská, ZŠ R. Frimla a ZŠ V Domcích) se zapojily do projektu na podporu čtenářské gramotnosti Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Tento projekt je zakončen slavnostním pasováním zúčastněných žáků prvních tříd.

Besedy pro školy jsou připravovány podle zájmu učitelů (dobrodružná literatura, fantasy literatura pro děti,...).

Celý rok nás navštěvují pravidelně děti z Mateřské školy Trutnov. Tyto návštěvy mají velký význam pro utváření a upevňování návyku čtení u dětí od raného věku.

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 5 496 knihovních jednotek, z toho bylo 2 984 knihy pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2017 je 168 105 knihovních jednotek. Z toho 45 530 naučné literatury, 121 778 krásné literatury a 653 zvukových knih, 138 kartografických a jeden elektronický dokument – sbírka zákonů a vyhlášek. Knihovna odebírá 146 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 1 130 447 tis. Kč (z toho 459 tis. Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 136 tis. Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

V prvním pololetí jsme se věnovali vyřazování dokumentů ze skladů v oddělení pro děti i dospělé čtenáře. Pomocí revizního modulu jsme vybrali dokumenty, které nebyly čtené více jak deset let. Ty potom byly zkontrolovány s dalšími odděleními nebo pobočkami. Pokud se ještě někde vyskytoval jeden exemplář, byly tyto navrženy na vyřazení. Některé dokumenty byly velmi opotřebované, některé také obsahově zastaralé. Úbytek knihovního fondu v tomto roce činil 6094 knihovní jednotky.

Knihovna zpracovává dokumenty podle katalogizačních pravidel RDA.

Pravidelně přispíváme také do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovnice oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) jsou průběžně opravovány. Do 31. 12. 2017 byly opraveny záznamy všech dokumentů vydaných před rokem 1998. Takto aktualizované záznamy jsou průběžně připojovány do souborného katalogu Caslin (k 31. 12. 2017 připojeno 48 193 záznamy).

Pracovnice oddělení zpracování knihovních fondů také opravuje slovník autorit.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které vrací čtenáři. Také pokračujeme ve vybavování dokumentů bezpečnostním kódem. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Obrat knihovního fondu (stav knihovního fondu/výpůjčky, bez knih ve výměnných souborech) dosáhl 1,7 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (5690 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1266 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 136 tis. Kč) a vlastními příjmy (666 tis. Kč). Celkem tedy knihovna hospodařila se 7 765 tis. Kč.

Příjmy z vlastní činnosti se na celkových nákladech podílejí 8,6%.

Náklady tvoří:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 2178 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 1 130 tis. Kč

na materiál, energii, služby a nájemné bylo vynaloženo 1 048 tis. Kč

- osobní náklady 5 478 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- 33 tis. Kč – odpisy
- 30 tis. Kč – pojistné majetku a osob

Knihovna hospodařila se zlepšeným výsledkem hospodaření (+46 tis. Kč)

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,25.

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení, která pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Národní knihovna ČR v Praze.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2017 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení. Bylo zakoupeno 17 stolů, z nich 13 bylo umístěno do oddělení studovny a čítárny a 4 do oddělení pro děti.